

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2008 ROK

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008, zwany dalej **Programem**, stanowi integralną część "Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2006-2013".

Pod pojęciem **"uzależnienia"** używanego dalej w Programie rozumie się uzależnienie od alkoholu.

Podstawą do opracowania Programu są dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej, Izby Wytrzeźwień, Prokuratury Rejonowej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz doświadczenia lat poprzednich.

Rozdział I

CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

§ 1

Celem programu jest :

1. Promocja zdrowego, wolnego od alkoholu stylu życia.
2. Przeciwdziałanie powstawaniu zjawisk rodzących uzależnienia.
3. Niwelowanie występujących aktualnie w obszarze miasta skutków uzależnień.
4. Zwiększenie dostępności i skuteczności działań profilaktycznych, edukacyjnych i terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
5. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.
6. Kontrola rynku w zakresie przestrzegania sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym oraz ich reklamy.
7. Upowszechnianie wiedzy na temat uzależnień i ich skutków zdrowotnych i społecznych.
8. Stworzenie zintegrowanego systemu profilaktyki obejmującej zagadnienia uzależnień i ochrony przed przemocą.

§ 2

Podstawowym zadaniem Programu jest realizacja przez Gminę Miejską Łędziny zadań w zakresie prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnienia od alkoholu, które obejmują w szczególności:

- 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób**

uzależnionych od alkoholu oraz członków ich rodzin poprzez:

- diagnozowanie problemu uzależnienia od alkoholu na terenie miasta,
- poprawę warunków do prowadzenia terapii indywidualnej i grupowej, modernizację programów terapeutycznych,
- tworzenie możliwości zwiększenia dostępności leczenia odwykowego poprzez finansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- wspieranie szkolenia personelu placówek oświatowych, placówek pomocy społecznej, pracowników lecznictwa odwykowego, policji i kuratorów sądowych z terenu miasta Łędziny,
- wspieranie i finansowanie działalności punktu informacyjno – konsultacyjnego dla osób z problemami uzależnień oraz obsługi telefonu zaufania (Niebieska i Pomarańczowa Linia),
- wspieranie działalności Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia,
- udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym,
- tworzenie możliwości dofinansowania kolonii, obozów i zajęć terapeutycznych dla rodzin z problemami uzależnień, w szczególności dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie programów profilaktycznych i terapeutycznych pacjentów Izby Wyrzeźwień – mieszkańców miasta Łędziny.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:

- diagnozowanie zjawisk uzależnienia od alkoholu i przemocy domowej,
- działania motywujące do podejmowania leczenia odwykowego, zapobiegania wiktylizacji oraz pomocy sprawcom przestępstw,
- podejmowanie działań w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- kierowanie osób uzależnionych, dotkniętych przemocą i członków ich rodzin do placówek specjalistycznych,
- pomoc w rozwiązywaniu problemów przemocy domowej w oparciu o działalność zespołów interdyscyplinarnych,
- powołanie i finansowanie ośrodka wsparcia dla osób po przemocy oraz osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej,
- udzielanie wsparcia i pomocy psychospołecznej oraz prawnej osobom uzależnionym, współuzależnionym i ofiarom przemocy - organizowanie grup wsparcia,
- obsługa telefonu zaufania,
- współpraca z instytucjami, w zakresie kompetencji których leży interwencja i rozwiązywanie problemów osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, a także ofiar i sprawców przemocy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu, w szczególności dla dzieci i młodzieży poprzez:

- zapobieganie powstawaniu, rozwiązywanie problemów uzależnienia od alkoholu i przeciwdziałanie przemocy, w szczególności w odniesieniu do dzieci i młodzieży,
- prowadzenie Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- realizacja środowiskowych i szkolnych programów profilaktycznych w oparciu o następujące założenia merytoryczne:
  - a) prowadzenie zajęć pozalekcyjnych o różnym charakterze (sportowych,

- kulturalnych, wyrównawczych) w połączeniu z oddziaływaniami o charakterze psychologiczno-pedagogicznym i edukacyjno-informacyjnym z zakresu profilaktyki uzależnienia od alkoholu,
- b) realizację programów profilaktyczno-edukacyjnych dla młodzieży z rodzin z problemem uzależnień od alkoholu (prowadzenie grup samopomocowych i grup wsparcia),
  - c) prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
  - d) objęcie działaniami o charakterze profilaktycznym przede wszystkim dzieci ze środowisk zaniedbanych wychowawczo i nawiązanie współpracy z rodzicami tych dzieci,
  - e) podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców,
  - f) współpraca różnych instytucji i organizacji na rzecz pomocy dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych,
  - g) budowanie systemu interwencji
    - wybór i realizacja programów profilaktycznych dla dzieci, młodzieży w zakresie używania alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem programów profilaktycznych w formie sportowych zajęć pozalekcyjnych,
    - inicjowanie i prowadzenie kampanii informacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży,
    - wspieranie i prowadzenie działań promujących zdrowy styl życia,
    - organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych (sportowych, kulturalnych, artystycznych),
    - podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym, interwencyjnym i resocjalizacyjnym wobec kierowców zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości,
    - zlecenie i finansowanie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych podejmowanych przez organizacje pozarządowe (w tym, grupy i stowarzyszenia abstynenckie) w odniesieniu do osób uzależnionych, ofiar i sprawców przemocy oraz członków ich rodzin,
    - pomoc w postaci nieodpłatnego udostępniania lokali stanowiących zasoby gminne na rzecz prowadzenia szkoleń, debat, konferencji i grup (wspólnot) AA ujętych w Programie,
    - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych,
    - podejmowanie działań interwencyjnych wobec firm prowadzących reklamę napojów alkoholowych, w szczególności reklamę skierowaną do młodzieży.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów uzależnienia od alkoholu poprzez:

- dotowanie zadań wynikających z Programu,
- zlecenie wykonania zadań objętych Programem,
- organizowanie i współfinansowanie szkoleń w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania problemom uzależnienia od alkoholu i przemocy dla przedstawicieli różnych grup zawodowych i sprzedawców napojów alkoholowych,
- organizowanie szkoleń, debat i konferencji dotyczących problemów uzależnienia od alkoholu i przemocy domowej oraz zaburzeń rozwojowych i wychowawczych spowodowanych używaniem napojów alkoholowych,
- organizowanie superwizji dla pracowników Świetlicy Socjoterapeutycznej, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pomoc w zaopatrywaniu różnych instytucji i organizacji w materiały edukacyjne

- dotyczące rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu i przemocy,
- organizacja i finansowanie szkoleń w zakresie podnoszenia kwalifikacji w dziedzinie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu dla osób realizujących Program.

5. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie Centrów Integracji Społecznej poprzez:

- rozeznanie potrzeb i zasobów w zakresie organizacji zatrudnienia socjalnego,
- w miarę potrzeb, współdziałanie i współfinansowanie powstania Powiatowego Klubu lub Centrum Integracji Społecznej.

6. Podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które zabraniają reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży, podawania tychże napojów, osobom nietrzeźwym, nieletnim oraz na kredyt i pod zastaw.

Rozdział II

ZASOBY LOKALNE: INSTYTUCJE, ORGANIZACJE I GRUPY ŚRODOWISKOWE PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNĄ ORAZ ZAJMUJĄCE SIĘ ROZWIĄZYWANIEM PROBLEMÓW UZALEŻNIENIA OD ALKOHOLU

§ 3

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- koordynuje realizację Programu,
- organizuje badania i sondaże pozwalające stwierdzić aktualny stan problemu uzależnień w mieście, zasobów i efektów podejmowanych działań,
- prowadzi kampanie medialne i dba o stałą informację dotyczącą profilaktyki i zapobiegania skutkom uzależnienia od alkoholu,
- pełni funkcję doradczą i opiniującą przy konstruowaniu i realizacji Programu oraz programów wynikających z Miejskiej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych,
- opiniuje wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami Rady Miasta w sprawie liczby punktów sprzedaży oraz zasad ich usytuowania,
- podejmuje działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu, w tym zleca sprawy biegłym orzekającym w przedmiocie uzależnień,
- zleca i finansuje sporządzanie opinii środowiskowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- udziela poradnictwa i wsparcia osobom uzależnionym, ofiarom przemocy i członkom ich rodzin,
- podejmuje współpracę z instytucjami i organizacjami społecznymi w zakresie przeciwdziałania zjawisku uzależnienia od alkoholu i przemocy,
- prowadzi obsługę i finansuje działalność punktu informacyjno – konsultacyjnego,
- prowadzi kontrolę w punktach sprzedaży napojów alkoholowych,
- współpracuje z Komendą Powiatową Policji w zakresie prowadzenia kontroli

- kierowców pod względem trzeźwości,
- podejmuje współpracę z organami wymiaru sprawiedliwości w zakresie resocjalizacji osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu,
- prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego,
- występuje przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- podejmuje działania w ramach procedury „Niebieska Karta”,
- tworzy bazę informacji na temat miejsc, osób i możliwości udzielania pomocy w środowisku lokalnym i poza nim,
- organizuje i finansuje szkolenia dla przedstawicieli różnych grup zawodowych w zakresie problemów alkoholowych i problemów przemocy w rodzinie.

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:

- zajmuje się rozeznawaniem i analizą zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej zaspokajające potrzeby osób i rodzin narażonych na działanie środków powodujących uzależnienia oraz realizuje te świadczenia,
- prowadzi postępowanie w sprawach przyznania pomocy osobom uzależnionym i członkom ich rodzin oraz osobom po przemocy,
- prowadzi działania w zakresie zapobiegania procesowi marginalizacji i wykluczenia społecznego,
- prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną, poradnictwo oraz organizuje szkolenia, narady i konferencje w zakresie rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu,
- poprzez Świetlicę Socjoterapeutyczną prowadzi działalność informacyjną, edukacyjną, wychowawczą dla dzieci i młodzieży,
- prowadzi obsługę telefonu zaufania,
- podejmuje działania zmierzające do opracowania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Programu Ochrony Ofiar Przemocy,
- współpracuje z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości w zakresie ścigania przestępstw ściganych z urzędu i wnioskowania o wgląd w sytuację rodzinną w sytuacji zagrożenia małoletnich dzieci,
- podejmuje interwencje w sytuacjach kryzysowych,
- udziela wsparcia osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, a zwłaszcza osobom po przemocy,
- w zakresie rozwiązywania problemów społecznych współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami społecznymi w ramach zespołów interdyscyplinarnych.

3. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej:

- prowadzi Poradnię Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od alkoholu,
- opracowuje i realizuje ponadpodstawowe programy terapeutyczne dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- organizuje obozy terapeutyczne dla pacjentów Poradni i członków ich rodzin.

4. Placówki oświatowe (przedszkola, szkoły)

- prowadzą działalność informacyjną, edukacyjną i profilaktyczną dla dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- podejmują działania zmierzające do poprawy stanu świadomości rodziców w zakresie zapobiegania i radzenia sobie z problemami uzależnienia od alkoholu wśród dzieci i

młodzieży,

- współpracują w rozwiązywaniu problemów uzależnienia od alkoholu i w sprawach przemocy domowej w ramach zespołów interdyscyplinarnych,
- współuczestniczą w realizacji zadań określonych w Programie.

5. Komenda Powiatowa Policji

- prowadzi działania prewencyjne i interwencyjne w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie oraz egzekwuje zakaz spożywania alkoholu w miejscach określonych przepisami prawa,
- przedstawiciele Policji biorą udział w pracach zespołów interdyscyplinarnych.

6. Straż Miejska

- kontroluje funkcjonowanie placówek detalicznych i gastronomicznych prowadzących sprzedaż alkoholu,
- egzekwuje zakaz sprzedaży alkoholu w miejscach określonych przepisami.

7. Organizacje pozarządowe i grupy środowiskowe:

- Grupa Anonimowych Alkoholików „Tadeusz” przy Parafii Chrystusa Króla - udziela wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom,
- Świetlica Parafialna przy Parafii Chrystusa Króla prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych,
- Stowarzyszenie Zastępczego Rodzicielstwa Oddział Śląski – prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną i terapeutyczną w zakresie niwelowania skutków zaburzeń u dzieci i młodzieży spowodowanych używaniem napojów alkoholowych przez ich matki (FAS),
- inne instytucje, organizacje oraz osoby fizyczne - działające na rzecz profilaktyki, promocji zdrowia i rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu, problemów przemocy oraz wykluczenia społecznego,

8. Urząd Miasta:

- opracowuje preliminarz wydatków i prowadzi obsługę środków pochodzących z wpływów za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych,
- prowadzi i finansuje zaopatrzenie różnych instytucji i organizacji w materiały edukacyjne dotyczące rozwiązywania problemu uzależnienia od alkoholu,
- prowadzi działalność informacyjno-edukacyjną w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnienia od alkoholu,
- organizuje i finansuje imprezy profilaktyczne, konkursy, szkolenia i konferencje,
- organizuje i finansuje powstanie ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy i osób w sytuacjach kryzysowych,
- podejmuje interwencje w związku z naruszeniem przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

- współuczestniczy w realizacji ponad lokalnych programów profilaktycznych (np. Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”),
- organizuje konkursy ofert na realizację zadań określonych w Programie.

Rozdział III

ZASADY REALIZACJI FINANSOWANIA PROGRAMU

§ 4

Podstawowe źródło finansowania zadań wynikających z Programu stanowią dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż alkoholu.

Kwota środków zaplanowanych w budżecie Miasta na realizację wyżej wymienionego Programu w 2008 roku wynosi **195.000** PLN w tym 13.000,00 zł jako dotacja.

§ 5

Dysponenci środków Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2008 roku:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- środki na obsługę komisji w tym, punktu informacyjno-konsultacyjnego (materiały biurowe, opłaty za szkolenia, zwrot kosztów podróży służbowych, itp.),
- środki na zakup materiałów profilaktyczno-edukacyjnych,
- środki na organizację imprez profilaktycznych (akcja „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, Dzień Trzeźwości, konferencje itp.),
- środki na organizację szkoleń i konferencji (materiały biurowe, rozmowy telefoniczne).

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

- środki finansowe przeznaczone na działalność Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- środki na finansowanie i obsługę szkoleń, debat i konferencji.

3. Miejski Zespół Opieki Zdrowotnej

- środki na dofinansowanie dodatkowych programów terapeutycznych dla pacjentów Poradni Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia i ich rodzin,
- środki na organizację obozów terapeutycznych dla pacjentów wyżej wymienionej Poradni,
- środki na doposażenie placówki w niezbędny sprzęt i zakup materiałów biurowych.

4. Placówki oświatowe

- środki na realizację szkolnych programów profilaktyki uzależnień od alkoholu.

5. Organizacje pozarządowe i grupy środowiskowe

- środki na realizację konferencji, szkoleń, zlotów, wyjazdów i imprez o charakterze profilaktyczno-integracyjnym, obozów terapeutycznych itp.,

- środki finansowe przeznaczone na działalność Świetlicy Parafialnej .

6. Urząd Miasta

- środki na dofinansowanie zakupu materiałów i usług edukacyjnych dla instytucji realizujących Program,
- środki na obsługę imprez profilaktycznych, konferencji, szkoleń i spektakli profilaktycznych,
- środki na prowadzenie badań stanu uzależnień i przemocy na terenie miasta,
- środki na dofinansowanie działalności na rzecz wykluczonych społecznie, (zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym),
- środki na dofinansowanie programów profilaktycznych i terapeutycznych realizowanych przez Poradnię Leczenia Uzależnień i Współuzależnienia, Izbę Wyrzęźwień w Tychach, placówki oświatowe, instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe.

§ 6

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

1. Zadania określone w niniejszym Programie inicjuje, monitoruje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach posiedzeń.
2. Komisja zbiera się na posiedzeniach w pełnym składzie lub w zespołach zadaniowych.
3. Za udział w każdym posiedzeniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - Przewodniczący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje 280,00 zł brutto,
  - Członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje 225,00 zł brutto.

Wynagrodzenie wypłaca się po potrąceniu należnego podatku.

§ 7

Finansowanie i realizacja Programu.

1. Finansowanie zadań wynikających z Programu odbywać się będzie na zasadach określonych w art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2007 r. Nr 70, poz. 473 z późn. zm.) oraz rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych wydanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2008, w oparciu o zatwierdzony plan wydatków.
2. Realizację niniejszego Programu koordynuje Pełnomocnik Burmistrza Miasta Łędziny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

§ 8

Monitoring problemów alkoholowych i ewaluacja prowadzonych działań

profilaktycznych i naprawczych .

1. Monitorowanie wszystkich obszarów gminnego programu w tym :
  - profilaktykę szkolną, środowiskową dot. uzależnienia alkoholowego,
  - leczenia odwykowego,
  - edukacji publicznej
  - rynku sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych.
2. Dokonywanie analizy zjawiska uzależnienia alkoholowego, przemocy w rodzinie i występujących w związku z tym problemów oraz ich zmienności w czasie.